

staae, for noget Usikkert, noget Uvist. Ministeriet har paa Sagens nærværende Standpunkt ikke troet at kunne gaae ind paa at klare Situationen i den ene eller i den anden Retning. Det lægges os stærkt paa Sinde, at vi vilde handle paa en Maade, der vilde medføre fordærvelige Følger for Fædrelandet, hvis vi stemte for Forkastelsen af det nærværende Forslag til Indskrænkningen i Grundloven; men dermed, at det saaledes er os foreholdt, hvor store Ulemper hiin Forkastelse muligt vilde afdække — det er endog sagt temmelig bestemt, at det vilde afdække Ulemper — synes mig ikke det er afgjort, at Udkastet til Fællesforsætningen, saaledes som det foreligger Offentligheden, i sine Conseqventser ikke vil blive fuldt saa fordærveligt. Jeg troer, at vi under saadanne Omstændigheder som de, hvorunder vi nu befinde os, bør holde paa hvad vi have, indtil det Nye, der fremkommer, forkynder sig som noget bedre end det, vi nu kjende. Jeg troer, at den Tidspilde, man har anført som et Argument mod Forkastelsen af Forslaget, er et aldeles underordnet Moment; jeg troer, at naar man paaberaaber sig det, lader det være det bestemmende, handler man omtrent, som man vilde gjøre, naar man ikke vilde benaade en Dødsdømt, for hvem der dog talte endel, fordi der var hengaaet saa lang Tid med Undersøgelse, Procedure, Doms Afgjælse, Aktis Beskrivelse, etc. Men om det værste maatte skee, — selv om vi, som der er staaet paa, skulde bringes tilbage til Absolutismen ved vor Nægtelse; ja — da veed jeg ikke bedre at svare, end at de, der føre os hid tilbage, de, der ville tage det fra os, som vi have, ville staae paa Rettens Basis, vi derimod paa Retten, og at vi altsaa kunne fordrø det tilbage; giv vi det derimod godvilligt bort, da staae de paa Rettens Basis, og vi have da ikke Ret til at kræve det tilbage.

Jeg skal tillade mig at gjøre nogle Bemærkninger med Hensyn til enkelte af de Indtænkninger, der ere faldne under Sagens tidligere Behandlinger. Den høitærede Cultusminister har yttret, at det var nødvendigt at gaae denne Vej. Det indrømmer jeg; efter Kundgjørelsen af 28de Januar 1852 er det nødvendigt; men

om det er nødvendigt at gaae den paa den Maade, det fremlagte Udkast til Fællesforsætningen vil, er et andet Spørgsmaal. Men sæt det Tilfælde, at Regjeringen under Sagens fortsatte Behandling, naar det næste Spørgsmaal foreligger, vil kunne documentere Umuligheden af at kunne fremkomme med noget andet, som man siger, i en mere fristend Retning, sæt, at Regjeringen kan godtgjøre, at det har været umuligt, saa kunne vi dog ikke gaae ud derfra paa Sagens nuværende Standpunkt. Jeg vil ikke tale om, at ifald det blev godtgjort, at det var umuligt at fremkomme med noget Andet, var derved Umuligheden af selve Fællesforsætningen godtgjort; men hvorvidt en saadan Documentation vil kunne finde Sted, hvorvidt det kan oplyses, at en Ting er nødvendig eller ei, hvorvidt saadanne Oplysninger kunne ventes tilveiebragte, derom kan der være forskellige Meninger. Der har jo allerede viist sig forskellige Meninger om, hvorvidt Regjeringens Program er opfyldt, hvorvidt man har holdt sig til de Udtalelser, som fandt Sted, da Adressen blev forhandlet i afdvige Efteraar. Hvor let kan man da ikke ogsaa tænke sig Meningsforskjel, naar det Spørgsmaal kommer til Afgjærelse, hvorvidt Oplysningerne ere tilstrækkelige eller ikke. Den ærede Landstingsmand fra Veile (Lehmann), som sidder bagved mig, en Mand, med hvem jeg hidtil altid har staaet paa den samme Side i politiske Spørgsmaal — jeg beklager, at vi ikke gjøre det nu, jeg vil haabe, at det kun er en Dvergang — har yttret, at Udkastet til Grundlovsindskrænkningerne netop er blevet til under et særdeles Tryk og slette Forventninger, og at man derfor ikke skulde være tilbøielig til at stemme Nei paa Sagens nærværende Standpunkt. Nu er jo dette Tryk forbi; de udenlandske og indenlandske Nødvendigheder, som man tidligere har foreholdt os, troer jeg ikke længer finde Sted. Forventningerne bleve netop bedre ved det nuværende Ministeriums Tiltrædelse, og det forekommer mig, at, naar Sagen saaledes forandrer sig, kan man heller ikke være saaledes bunden ved hvad man har vedtaget under et tidligere Tryk, under slette Forventninger. Dertil kommer, at tredie Behandling jo netop er foreskrevet for at staae